

Тэлесеткі

НІЗКІ СТАРТ У ТЭЛЬ-АВІЎ

На гэтым тыдні Белтэлерадыёкампанія абвясціла аб пачатку прыёму заявак ад ахвотных прадстаўіць нашу краіну на міжнародным конкурсе песні «Еўрабачанне-2019». Сёлета нацыянальны адбор пачынаецца, бадай, як ніколі позна, але ў медыяхолдынгу справядліва заўважаюць: артысты, якія сапраўды зацікаўленыя ўзяць удзел у конкурсе, разумеюць, што канкурэнтаздольны хіт не напішаш за некалькі дзён, а таму рыхтавацца пачынаюць загодзя і далей толькі чакаюць афіцыйнай «адмашкі».

Сёлета тэрміны адбору больш чым сціслыя: заяўкі прымаюць выключна ў электронным выглядзе на сайце www.tvr.by да 31 студзеня — а значыць, ніякіх там ча-

канняў да апошняга і спрэчак наконт даты адпраўкі заказных бандэроляў. У тэрмін да 4 лютага спецыяльна сабраная фокус-група разгледзіць заяўкі і правядзе праслухоўванне кандыдатаў — па добрай традыцыі, убачыць яго можна будзе ў анлайн-рэжыме на сайце Белтэлерадыёкампаніі. А да 8 сакавіка максімум дзесяць фіналістаў адбору мусяць прадставіць беларускім гледачам і экспертам са сферы музыкі, тэлебачання і шоу-бізнесу свае конкурсныя нумары ў гала-канцэрце. Хто акажацца найбольш пераканаўчым, цікавым, меладычным, дый проста ўдачлівым, той па суме балаў і атрымае тытул пераможцы — плюс музычную пуцёўку ў Тэль-Авіў (Ізраіль), дзе з 14 да 18 мая гэтага года 43 краіны-ўдзельніцы выступяць у чарговым «Еўрабачанні».

Цікавая акалічнасць: упершыню ў якасці суарганізатара праекта выступае Міністэрства культуры. Яшчэ адна варта ўвагі дэталі: пераможцу на нацыянальным этапе вызначае толькі прафесійнае журы, без уліку ацэнак гледачоў, — прычым галасаванне суддзяў будзе праходзіць публічна (што выключае, з аднаго боку, магчымасць «накруткі» галасоў праз пакупку SIM-картак, а з другога, мусіць прадэманстраваць неангажаванасць журы). Акрамя таго, два фіналісты, якія зоймуць другое і трэцяе месцы, будуць занесеныя ў рэзerv — на той выпадак, калі пераможца адбору не зможа ўзяць удзел у конкурсе альбо з тых ці іншых прычын будзе дыскваліфікаваны арганізатарамі. Здаецца, гэта вецер перамен падзям'у ў вялікай тэлевізійнай студыі?

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Да 190-годдзя з дня нараджэння Дзмітрыя Кларка, аднаго з вядучых шахматных кампазітараў Расіі другой паловы XIX стагоддзя, газета «Алтайская правда» і Федэрацыя шахмат Алтайскага краю абвясцілі міжнародны конкурс складання двух- і троххадовых шахматных задач. Да ўдзелу запрашаюцца і беларускія складальнікі. У кожным з двух раздзелаў прадугледжаны грашовы першы прыз і яшчэ чатыры — шахматная літаратура. Усім аўтарам, чые творы зоймуць прызавыя месцы або будуць адзначаны ганаровымі і пахвальнымі водгукамі, уручаць дыпламы. Найлепшыя задачы-мініяцюры таксама адзначаць прызамі. Тэрмін прысылкі задач (не болей за тры ад аднаго аўтара) — да 15 красавіка 2019 года на адрас: рэдакцыя «Алтайской правды», г. Барнаул, вул. Караленкі, 105, 656049, Алтайскі край з пазнакай «Шахматны конкурс», або на электронны адрас газеты: mail@ar22.ru, тэма «Шахматны конкурс». Вынікі будуць падведзены ў маі—чэрвені 2019 года.

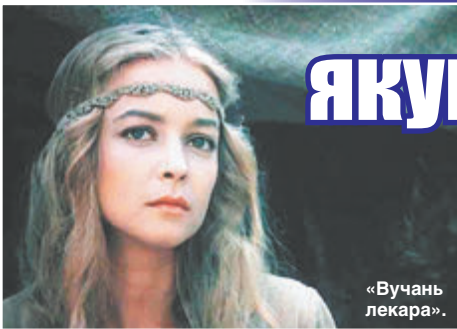
Летась мы ўжо расказалі пра ўдзел беларускіх зборных у Сусветнай шахматнай алімпіядзе ў Батумі. У працяг тэмы — яшчэ дзве пераможныя партыі нашых шахматыстаў. Кірыл Ступак — Пабла Салінас (Чылі). 1.d4 d5 2.c4 c6 3.Kf3 Kf6 4.Kc3 e6 5.g3 dc 6.Cg2 Kbd7 7.0-0 Ce7 8.e4 0-0 9.Cf4 a5 10.Ле1 Ле8 11.d5 Cb4 12.de fe 13.e5 Kd5 14.Cd2 Cf8 15.Ke4 Kc5 16.Kfg5 Fc7 17.K:h7 K:e4 18.C:e4 F:e5 19.Kg5 Fc7 20.Ch7+ Kph8 21.Cg6 Kf6 22.C:e8, 1:0. Уладзіслаў Кавалёў — Мухамад Хусенхаджаеў (Таджыкістан). 1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Kc3 Kf6 4.h3 d5 5.ed K:d5 6.Cb5 K:c3 7.bc Cd6 8.0-0 0-0 9.Ле1 Ле8 10.d3 Cd7 11.Kg5 h6 12.Ke4 Cf8 13.Fh5 a6 14.Ca4 g6 15.Ff3 f5 16.Kc5 e4 17.Fg3 Kph7 18.K:d7 F:d7 19.de Л:e4 20.Л:e4 fe 21.Cf4 Cg7 22.C:c7 b5 23.Cb3 a5 24.a4 b4 25.Ле1 bc 26.Cb6 Kd4 27.C:d4 F:d4 28.Cf7 Ff6 29.Cd5 Лd8 30.C:e4 Лd4 31.Fg4 Fg5 32.Fe6 Ff6 33.Fg4 Fg5 34.Fc8 h5 35.Fe8 Kph6 36.h4 Ff6 37.g3 Лd2 38.Лf1 Fd6 39.Fb5 Cd4 40.Fg5+ Kpg7 41.Kpg2 Fe6 42.Ff4 Ce5 43.Ff3 Ff6 44.Лb1 F:f3+ 45.Kp:f3 Cd4 46.Лb7+

Kph6 47.Cd3 Л:f2+ 48.Kpe4 Cf6 49.Kpe3 Лg2 50.Kpf3 Лg1 51.Лb6 Kpg7 52.Ла6 Ce5 53.Л:g6+ Kpf7 54.Лg5 Kpf6 55.Kpe4 C:g3 56.Л:a5 C:h4 57.Лf5+ Kpe7 58.a5 Лg5 59.Л:g5, 1:0. Мікіта Маёраў падзяліў 1—3 месцы на турніры ў аўстрыйскім Ансбаху (74 удзельнікі). Раман Грыб быў трэці са 140 у Кракаве, а ў Беластоку на Мемарыяле Л. Заменгофа (24 гульцы) перамог Сяргей Хаміцкі, чацвёрты быў Аляксандр Смірноў. На буйным бліцтурніры ў літоўскім Друскінінкаі (141 удзельнік) Уладзімір Верамейчык заняў пятае месца. У Сербіі на «сусветным турніры аматараў» (якія не маюць звання гросмайстра) Андрэй Альховік фінішаваў шосты са 115, а Ягор Філіпец — шаснаццаты. У сталіцы Індыі (322 гульцы) Кірыл Ступак падзяліў 1—7 месцы (па дадатковых паказчыках ён трэці), а Аляксей Аляксандраў фінішаваў дваццаты.

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1.K:e6. Першымі правільна адказалі Ігар Ананіч, Уладзімір Ізотаў, Сяргей Цяльпук, Віктар Жук. Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

Аляксандра, якую мы страцілі

26 студзеня споўніцца 60 гадоў актрысе Наталлі Вавілавай, якая запомнілася мільёнам савецкіх гледачоў па ролі Аляксандры ў фільме «Масква слязам не верыць». Карціна Уладзіміра Мяншова тады стала лідарам пракату — за год яе паглядзелі 90 мільёнаў чалавек, а праз год нават далі «Оскара» як найлепшай замежнай кінастужцы.

Калі на ролю галоўнай гераіні і яе сябровак прэтэндавалі многія актрысы, то дачку Аляксандру рэжысёр зацвердзіў фактычна без проб, бо не хацеў бачыць у ролі нікога іншага. Але сказаць, што Наталля Вавілава прачнулася знакамітай пасля «Масквы...», будзе не зусім праўдай.

Першая роля Наталлі адбылася яшчэ ў 14 гадоў — тады асістэнт рэжысёра Юліі Сонцавай шукаў акцёраў для фільма «Такія высокія горы» (1974 год), прысвечанага знакамітаму педагогу Сухамлінскаму. Там дзяўчыне дастаўся невялікі эпізод, але яе ўсмешку і выразныя вочы многія запомнілі.

Дзякуючы гэтай рабоце юную Наташу знайшлі сярод тысяч маскоўскіх школьнікаў і запрасілі ў наступную карціну, прычым якраз у Мяншова — у ягоным фільме «Розыгрыш», дзе яна сыграла ролю школьніцы Таі Пятровай і імгненна стала папулярнай. Аднак бацькі дзяўчыны былі катэгарычна супраць, каб тая мела справу з кіно — яны хацелі, каб дачка працягнула дынастыю і працавала на ніве дыпламатыі, нават запісалі яе на курсы стэнаграфістаў пры Міністэрстве замежных спраў. Угаварыць бацькоў Вавілавай удалося... выканаўцу ролі Гошы, Аляксею Баталаву. Супраць абаяння куміра тыя не ўстаялі і выпусцілі дачку з-пад дамашняга арышту на здымачную пляцоўку.

Якраз пасля гэтага фільма Вавілава канчаткова вырашыла звязаць лёс з кінематографам, скончыла УДІК і стала актрысай. А яшчэ менавіта на здымачнай пляцоўцы фільма «Масква слязам не верыць» актрыса знайшла першага — і, што рэдкасць па цяперашнім часе, адзінага свайго мужа Самвела Гаспараву, які доўгі час працаваў у роднай Грузіі шафёрам грузавіка і трапіў у кіно таксама выпадкова. Ён прыехаў у Маскву, цяжка перажываючы развод з першай жонкай, пазнаёміўся тут са студэнтамі-рэжысёрамі, і тыя былі так уражаны шматлікімі жыццёвымі гісторыямі новага сябра, што паралілі паступаць на рэжысёрскае аддзяленне інстытута кінематографіі, якое Гаспараў

і скончыў, дарэчы, на адным курсе з Мяншовым. Нягледзячы на 20-гадовую розніцу ва ўзросце, паміж Наталляй і Самвелем разгарэўся нежартоўны раман, які лагічна перацёк у шчаслівую сям'ю.

...Потым у творчай біяграфіі актрысы былі фільмы «Цяжкая вада», «Вучань лекара», «Цягнік паза раскладам», «Не хадзіце, дзеўкі, замуж» і іншыя, агулам больш за два дзясяткі карцін — але імклівы кар'ерны ўзлёт нечакана перарваўся ўсяго праз некалькі гадоў.

У 1986 годзе Наталля для здымак у гістарычным фільме «Мікалай Падвойскі» пачала вучыцца ездзіць верхам на кані — па сюжэце гэта рабіла яе гераіня. Праз два месяцы наведвання коннай школы актрыса даволі ўпэўнена трымалася ў сядле. Аднак літаральна праз тры дні здымак здарылася непрадбачанае: замест каня, на якім звычайна ездзіла Наталля, ёй вывелі іншую жывёлу, у якой доўгі час балела спіна. Варта толькі было актрысе сесці на каня, той ад болю стаў на дыбкі і скінуў наезніцу на зямлю... Амаль месяц Наталля пралажала ў шпіталі, але падкасіла яе нават не траўма, а подласць рэжысёра фільма, які маліў не выносіць інцыдэнт за межы здымачнай пляцоўкі і абяцаў дачакацца выздараўлення актрысы, а сам усяго праз тыдзень замяніў яе на іншую кандыдатку і спакойна

«Масква слязам не верыць».

працягнуў работу. Каб дапамагчы любай жонцы перажыць расчараванне ў людзях, Самвел Гаспараў ахвяраваў уласнай кар'ерай і, адмовіўшыся ад шэрагу перспектывных праектаў, павёз Наталлю на некалькі месяцаў у падарожжа па Еўропе. Пасля вяртання, каб вярнуць актрысе ўпэўненасць у творчых сілах, муж зняў яе ва ўласным фільме «Сцягвятнікі на дарогах», аднак яго вытворчасць прыпала на пачатак 90-х, калі расійскае кіно перажывала глыбокі крызіс, таму фільм не трапіў у пракат і пакрыўся пылам на паліцах. Пасля карціны «Справа Сухава-Кабыліна» (1991) Наталля Вавілава вырашыла больш не з'яўляцца на кіна- і тэлеэкране. І цвёрда трымае слова: яна сёння адмаўляецца ад інтэрв'ю і здымак, балазе, прадзюсарская работа мужа дазваляе цалкам прысвяціць сябе дому і сям'і, а таксама дабрачыннасці.

Нас са штыху не саб'еш

Свой, адметны чытач у газеты «Звязда». Ён жа, хочацца верыць, глядач тэлеканала «Беларусь 3» і ў прыватнасці праграмы «Размаўляем па-беларуску». Гэтая тэлевіктарына ўжо каторы год у эфіры і магла б выходзіць далей — у звычайным фармаце. Аднак стваральнікі вырашылі ўдасканаліць яго (над чым і працуюць)...

А пакуль усе, хто цікавіцца мовай, шануюць яе і, магчыма, плану юць удзел у віктарыне, могуць удасканаліваць сваё веданне з дапамогай «Звязды». Такім чынам, ці ведалі вы, што:

абаджгаць — пакусаць (пра пчол, аваднёў і інш.); алячы (крапівою);

амбарас — турботы, непакой;

бахматы — пышны, разложысты;

вільчык — верхні стык даху, канёк;

засаб — запар, без перапынку;

кльіпаць — марудна ісці, накульгваючы;

ніжнік — малодшая фігура ў ігральных картах, валет;

разбёрсаць — раскідаць, распусціць, разблытаць;

раннюю расу абганяць — устаць вельмі рана, на золку; (беларускія сінонімы: з зароеў устаць, як свет сонцам (устаць); рускі адпаведнік: встать с солнцем);

з тропу збіваць — выклікаць замяшанне, заблытваць (беларусы яшчэ скажуць: з поля зводзіць, з ладу (з толку) збіваць, са штыху збіваць; рускія: сбивать с толку).